

Informasjon om pensjonsordningen

**Kurs for medlemmer født fra og med
1963**

Jens Martin Foss og Kristoffer Sørli

16.09.2025

1

Agenda

Det norske pensjonssystemet

Pensjon fra Nav

- Alderspensjon

Tjenestepensjon (Pensjonskassen for fylkene)

- Alderspensjon
- AFP
- Uførepensjon
- Etterlattepensjon

Praktisk informasjon

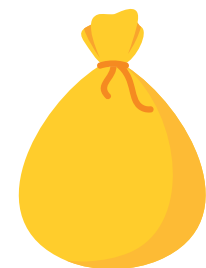
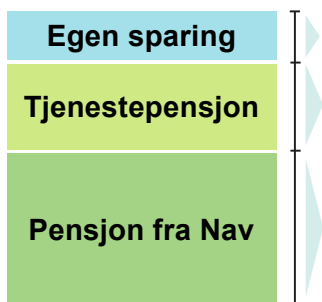
- Nyttige nettsteder

2

Det norske pensjonssystemet

Pensjonssystemet er bygd opp av tre nivåer:

Din pensjon

3

Det norske pensjonssystemet

Grunnbeløpet

G

- Folketrygdens grunnbeløp
- 130 160 kr fra mai 2025
- Grunnbeløpet reguleres i mai hvert år
- Brukes som vekstfaktor for opptjening av offentlig pensjon
- Benyttes til å beregne ytelsene etter folketrygdloven

4

Det norske pensjonssystemet

Pensjonsreformen i offentlig sektor

Hovedprinsipper før reformen:

- De «beste» årene i er avgjørende for pensjonen
- Prinsipp om full opptjening
- Samordning av pensjoner
- Faste tidspunkt for å gå av med pensjon
- Du måtte slutte å jobbe for å få pensjon
- Inntektsavkorting av pensjon
- Ikke-justert pensjon
- Livsvarige pensjoner

Hovedprinsipper etter reformen:

- Alle år teller for pensjonen
- Ikke lenger prinsipp om full opptjening
- Enkeltstående pensjoner
- Ingen faste tidspunkt for å gå av med pensjon
- Du kan ta ut pensjon uten å slutte å jobbe
- Ingen inntektsavkorting av pensjon
- Levealdersjustert pensjon
- Livsvarige pensjoner

- Gradvis innføring av nye regelverk

5

Pensjon fra Nav

Grunnmuren i det norske pensjonssystemet

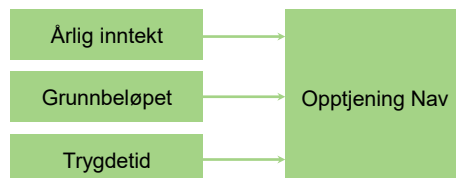

6

Pensjon fra Nav

Generelt

- Alderspensjon fra Nav er en allmenn trygdeytelse som alle som bor eller jobber i Norge har rett på
- Den finansieres fortløpende over statsbudsjettet
- Fra fylte 16 år* tjener du opp rettighet til fremtidig alderspensjon i Nav
- Opptjeningen baserer seg på ditt inntektsnivå år for år
- Alderspensjon fra Nav er levealdersjustert, men er livsvarig
- Du kan ha full inntekt ved siden av alderspensjon fra Nav

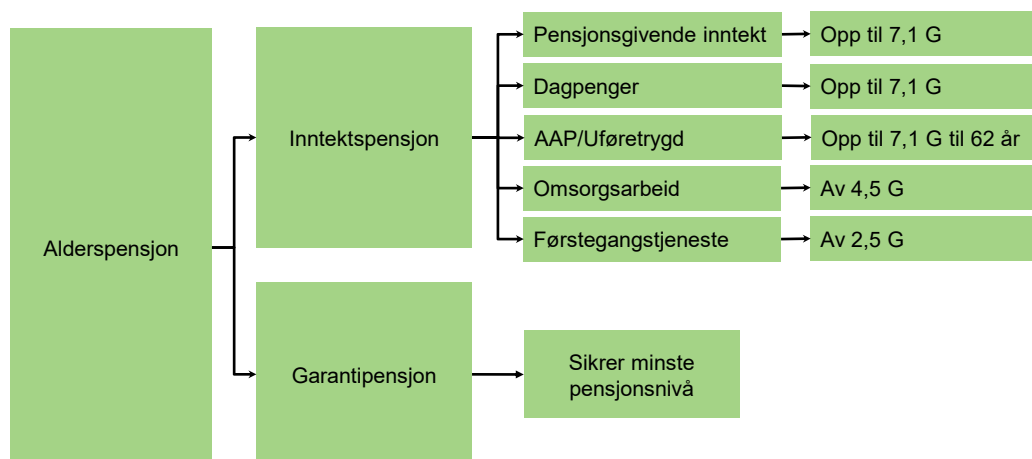

*Fra fylte 13 år for de født 1997 eller senere

7

Pensjon fra Nav

Opptjening

8

Pensjon fra Nav

Opptjening

Årlig «innskudd»

18,1 % av all inntekt opp til 7,1 G (924 136 kroner)

Årlig regulering

Årlig opptjening lagt til regulering av forrige års opptjening, bygger opp pensjonsbeholdningen

Pensjonsbeholdning

Basis for livsvarig alderspensjon fra Nav

Garantipensjon sikrer minstepensjon

Pensjon fra Nav

Uttak av alderspensjon

Generelt

- Fleksibelt uttak fra 62-75 år
 - Uttak før fylte 67 år krever en viss størrelse på opptjeningen
- Man kan ta ut 20, 40, 50, 60, 80 eller 100 prosent pensjon
- Uttaksgraden kan endres en gang hver 12. måned
- Man kan når som helst øke til hel alderspensjonen eller stanse denne

Pensjon fra Nav

Første mulige uttak og pensjonsalder*

*foreslått, men ikke vedtatt

Første mulige uttak

Årskull	År	Måneder
1963	62	0
1964	62	1
1965	62	2
1966	62	3
1967	62	4
1968	62	5
1969	62	6
1970	62	7
1971	62	8
1972	62	9
1973	62	10

Pensjonsalder

Årskull	År	Måneder
1963	67	0
1964	67	1
1965	67	2
1966	67	3
1967	67	4
1968	67	5
1969	67	6
1970	67	7
1971	67	8
1972	67	9
1973	67	10

11

Pensjon fra Nav

Levealdersjustering

Levealdersjusteringsfaktor: Delingstall

- Brukes til å beregne årlig pensjon
- Et uttrykk for antatte gjenstående leveår fra pensjonen tas ut
- Er like for kvinner og menn
- Fastsettes for det enkelte årskull i året kullet fyller 61 år, endres ikke senere
- Ett delingstall per årskull for hvert mulige uttakstidspunkt (hver måned fra 62 til 75 år)

12

Pensjon fra Nav

Delingstall

Årskull	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973
62 år	20,24	20,32	20,41	20,51	20,58	20,65	20,73	20,79	20,88	21,02	21,12
63 år	19,43	19,51	19,60	19,69	19,77	19,84	19,91	19,98	20,06	20,20	20,30
64 år	18,61	18,70	18,79	18,88	18,95	19,02	19,10	19,16	19,25	19,39	19,49
65 år	17,80	17,88	17,97	18,06	18,14	18,21	18,28	18,35	18,43	18,57	18,67
66 år	16,99	17,07	17,16	17,25	17,33	17,40	17,47	17,53	17,62	17,76	17,86
67 år	16,18	16,26	16,35	16,44	16,51	16,58	16,66	16,72	16,80	16,94	17,05
68 år	15,38	15,45	15,54	15,63	15,70	15,77	15,85	15,91	15,99	16,13	16,24
69 år	14,57	14,65	14,74	14,82	14,90	14,97	15,04	15,10	15,19	15,32	15,43
70 år	13,78	13,85	13,94	14,02	14,10	14,16	14,24	14,30	14,38	14,52	14,62

13

Pensjon fra Nav

Beregning

Alderspensjon

=

Inntekstpensjon
+ Garantipensjon

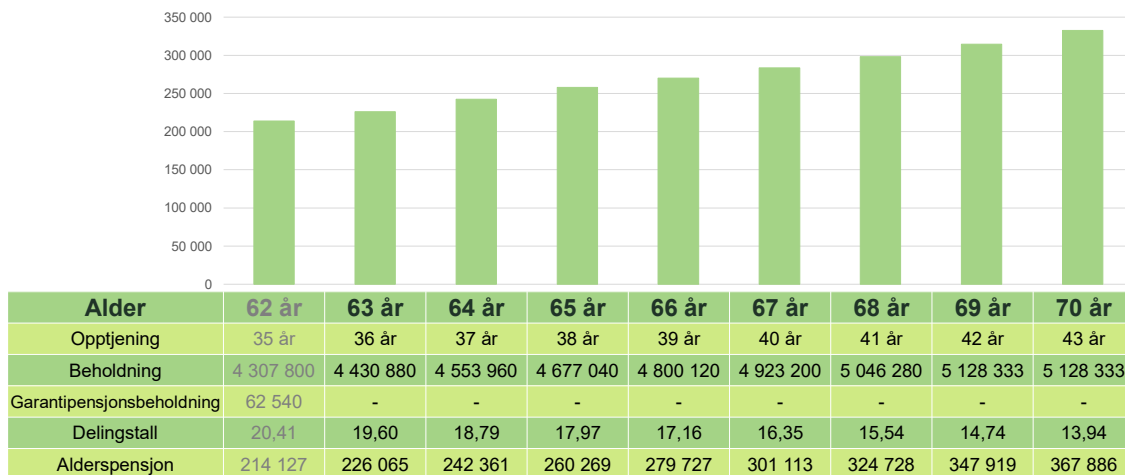
÷

Delingstall

14

Pensjon fra Nav Fleksibelt uttak

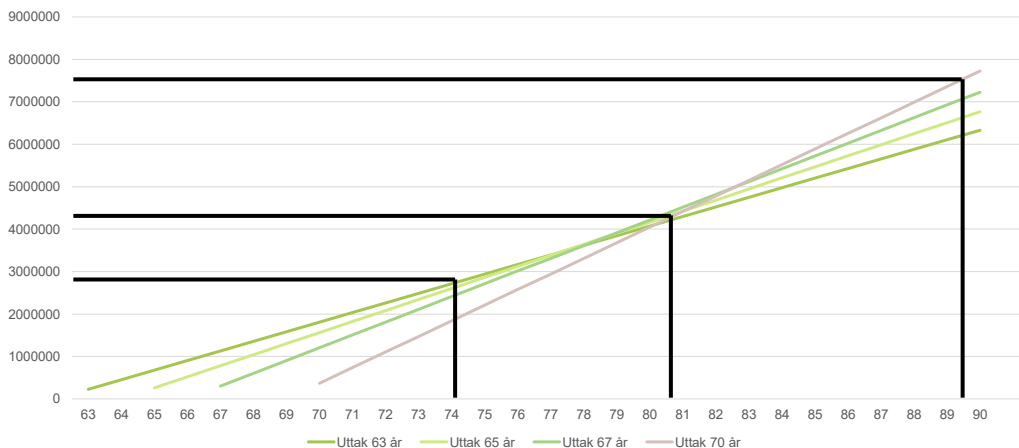
Forutsetninger:
Født i 1965. Begynte å jobbe i 1992.
Pensjongivende inntekt på kr 680 000.
Stabilt forhold mellom lønn og G i
opptjeningsårene.
Uten regulering av beholdning.

15

Pensjon fra Nav Nøytralt uttak - prinsippskisse

Født i 1965, lønn kr 680 000, starter å jobbe i en alder av 27 år

16

Nav.no

Din pensjon

Planlegg pensjon og se opptjeningen din

[Pensjonskalkulator](#)[Lagrede beregninger](#)[Pensjonsopptjening](#)

17

Nav.no

Pensjonskalkulator

For deg født i 1963 eller senere

I pensjonskalkulatoren kan du få et estimat på

- ☒ alderspensjon (Nav)
- ☐ AFP (avtalefestet pensjon)
- ☐ pensjonsavtaler (arbeidsgivere m.m.)

[Pensjonskalkulator](#)

[Personopplysninger som brukes i pensjonskalkulator](#)

Hvis du trenger å lagre beregningen din eller se detaljert beregning kan du bruke detaljert pensjonskalkulator. Den viser ikke livsvarig AFP i offentlig sektor.

[Detaljert pensjonskalkulator](#)

18

Nav.no

Innledning pensjonskalkulator

I denne kalkulatoren kan du beregne og sammenligne alternativer for ulike uttak av framtidig pensjon. Alle beregninger vises i dagens kroneverdi. Beregningene er basert på informasjon om deg fra Skatteetaten og folkeregisteret, og de opplysningene du selv legger inn. Merk at for personer født fra og med 1954 er det for tiden ikke mulig å innhente informasjon om pensjon fra enkelte offentlige tjenstepensjonsordninger. Dette skyldes nye samordningsregler for personer født fra og med 1954 med rett til offentlig tjenstepensjon. Ta kontakt med din tjenstepensjonsordning dersom du trenger informasjon om tjenstepensjonen din. Du kan fortsette simuleringen, og du vil få beregning på pensjon fra folketrygden.

[Bruk av pensjonskalkulatoren](#)

I hvilken sektor jobber du? *

☒ Offentlig ☐ Privat ☐ Annet

Har du rett til AFP i offentlig sektor? *

☒ Ja ☐ Nei

19

Nav.no

Du kan ikke beregne AFP offentlig med påfølgende alderspensjon, da regelverket for offentlig AFP ikke er endelig avklart for personer født i 1963 eller senere. For mer informasjon henvises det til din offentlige pensjonsordning.

Hva ønsker du å beregne?

☐ AFP med påfølgende alderspensjon fra 67 år

AFP ALDERSPENSJON →

☒ Alderspensjon

ALDERSPENSJON →

20

Nav.no

Opplysninger om deg og alternativer for uttak av pensjon

Her skal du velge alderen du ønsker å beregne pensjonen din fra. Du skal også velge om du ønsker å ta ut hele pensjonen eller deler av den. For at vi skal kunne beregne pensjonen, trenger vi også opplysninger om inntekten din, opphold i andre land, og opplysninger om eventuell ektefelle, partner eller samboer.

Planlegg din framtidige pensjon

Hva forventer du å ha i årlig inntekt fram til du tar ut pensjon? * [?](#)

Når ønsker du å ta ut pensjon? * [?](#)

Hvilken uttaksgrad ønsker du? * [?](#)

Hva forventer du å ha i årlig inntekt samtidig som du tar ut hel pensjon? [?](#)

Hvor mange år forventer du å ha inntekt etter at du har tatt ut hel pensjon? [?](#)

21

Nav.no

Opplysninger om deg

Har du bodd eller arbeidet i andre land enn i Norge? Eller planlegger du å bo eller arbeide i andre land enn Norge? * [?](#)

☐ Ja ☒ **Nei**

Hva er sivilstanden din når du skal ta ut pensjon? [?](#)

Opplysninger om din ektefelle

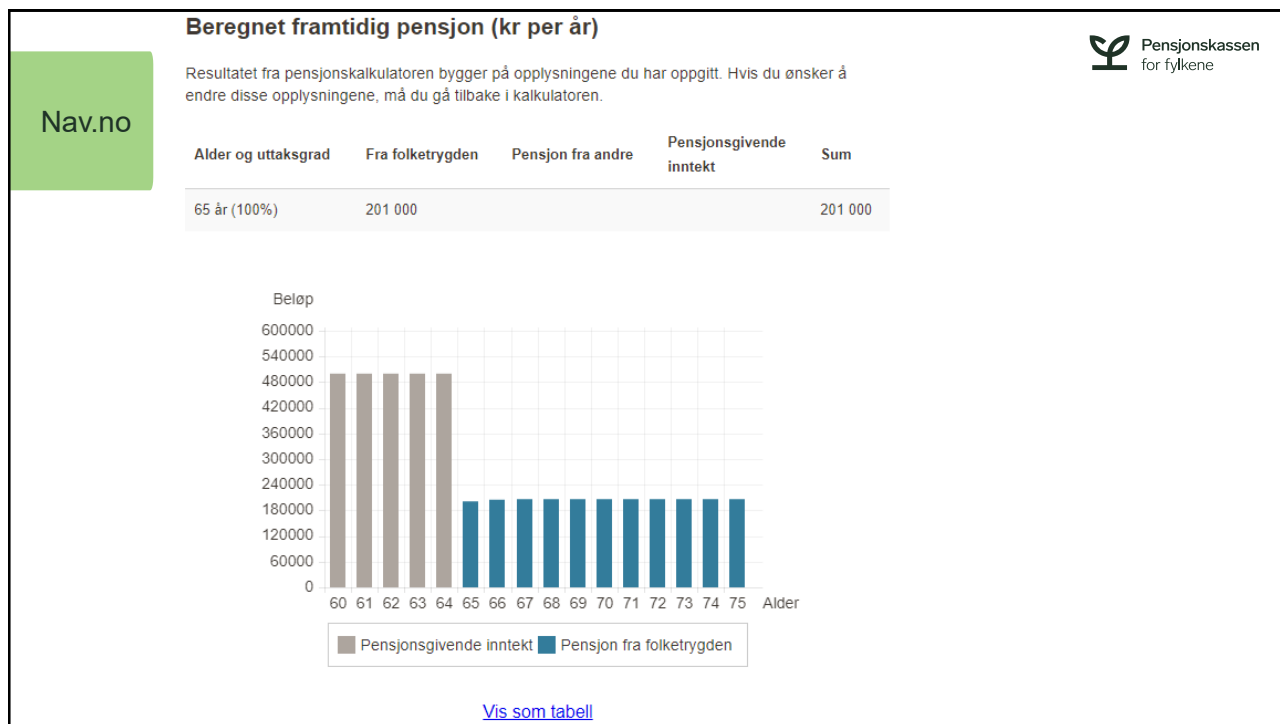
Vil din ektefelle motta pensjon eller uføretrygd fra folketrygden, eller AFP? * [?](#)

☒ **Ja** ☐ Nei

Vil din ektefelle ha inntekt over 2G (202 702 kr)? * [?](#)

☐ Ja ☒ **Nei**

22

23

Nav.no

Pensjon ved 65 år :

Pensjonskassen
for fylkene

Beskrivelse	Beløp i kr per måned
<u>Alderspensjon fra folketrygden</u> ?	
Pensjonsbeholdning før uttak 4 082 847 kr ?	
Trygdetid: 40 år ?	
Delingstall 20,53 ?	
<u>Inntekstpensjon</u> ?	16 573
Hel inntekstpensjon beregnes ved å dele pensjonsbeholdningen ved uttakstidspunktet på delingstallet ved uttakstidspunktet. Se folketrygdloven	
Sum folketrygd	16 573
Sum månedlig pensjon (før skatt, avrunding kan gi noe avvik)	16 573
Årlig pensjon (før skatt) - Ny opptjening kan føre til avvik - Se Forbehold	198 876

[Til toppen](#)

SKRIV UT

24

Tjenestepensjon

Pensjon opptjent via arbeidsgiver(e)

25

Tjenestepensjon

- Alle arbeidsgivere i Norge er pliktige til å ha en tjenestepensjonsavtale for sine ansatte
- Tjenestepensjon opptjenes og utbetales separat fra folketrygden

Offentlig tjenestepensjon

- All opptjening i offentlig tjenestepensjon slås sammen (overføringsavtale)
- Siste ordning man er medlem av utbetaler
- Vekst på opptjening følger lønnsvekst (G)
- Levealdersjustert og livsvarig pensjon

Privat tjenestepensjon

- Egen opptjening for hvert enkelt arbeidsforhold
- Ingen sammenslåing av pensjonsrettigheter
- Vekst på opptjening følger markedet
- Fleksible utbetalingsløsninger

26

Pensjonskassen for fylkene

- Pensjon fra oss er et viktig bidrag til din økonomi når du blir pensjonist
- Som medlem hos oss er du forsikret ved uførhet og død
- Du kan søke boliglån hos oss
- Du kan få gunstige vilkår på forsikringer
- Du får god medlemsservice
 - Kort svartid på telefon og epost
 - Personlig oppfølging med samme saksbehandler
 - Gratis veiledning

27

Pensjonskassen for fylkene

Medlemskap og opptjening

- Medlemskap er obligatorisk – ikke mulig å reservere seg
- Ingen minstegrense for rett til medlemskap
- Flere arbeidsforhold hos samme arbeidsgiver sees under ett
- Samlet stillingsprosent kan ikke overstige 100%
- Dersom det mangler medlemstid, er det arbeidsgiver som er kontaktpunkt
 - Arbeidsgiver sender korleksjon til pensjonskassen
 - pensjonskassen registrerer/korrigerer medlemskapet

28

Pensjonskassen for fylkene

Medlemskap og opptjening

- Uførepensjonister som har direkte overgang fra aktiv stilling er medlemmer så lenge de mottar uførepensjon
- Medlemmer er forsikret ved død og uførhet fra første dag
- Pensjonsgivende inntekt i pensjonskassen er ordinær lønn og eventuelle pensjonsgivende tillegg som for eksempel vakttillegg og turnustillegg
- Typiske ikke-pensjonsgivende tillegg er:
 - Bonus
 - Overtid
 - Fleksitid

29

Pensjonskassen for fylkene

Våre pensjonsytelser

Alderspensjon

AFP

Uførepensjon

Etterlattepensjon

30

Alderspensjon

31

Alderspensjon

To ordninger

 Pensjonskassen
for fylkene

«Gammel» alderspensjon	«Ny» alderspensjon
Opptjening til og med 2019	Opptjening fra og med 2020
• Lønn, gjennomsnittlig stillingsstørrelse og medlemstid pr. 31.12.2019 ligger til grunn for denne alderspensjonen • Samordnes med opptjeningen i Nav • Krever tre års samlet medlemstid	• Opptjening av en egen beholdning etter mønster fra alderspensjon i Nav • Ingen samordning • Krever ett års samlet medlemstid

32

Alderspensjon

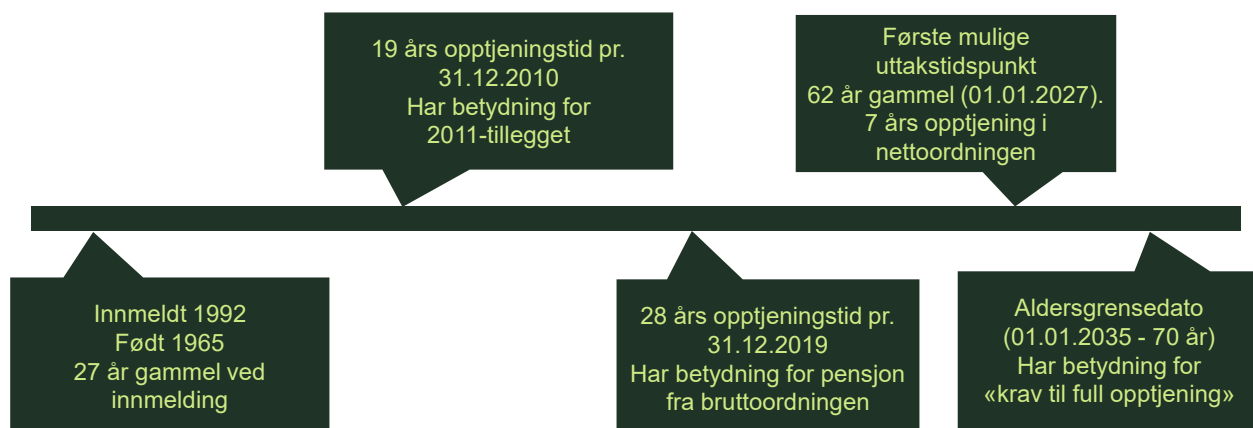
Generelt

- Begge alderspensjonene kan tas ut fleksibelt fra fylte 62 år
- De to alderspensjonene er uavhengige av hverandre og kan tas ut på ulike tidspunkt
- Begge kan kombineres med arbeidsinntekt uten avkortning
- Alderspensjon opptjent før 2020 kan ikke tas ut gradert og kan ikke stoppes
- Alderspensjon opptjent fra 2020 kan tas ut gradert, stoppes og startes igjen

33

Alderspensjon

Eksempelperson

34

Alderspensjon opptjent før 2020

35

Alderspensjon opptjent før 2020

Pensjonsgrunnlag

x

Medlemstid/Full tid

x

66 %

÷

Justeringsstall

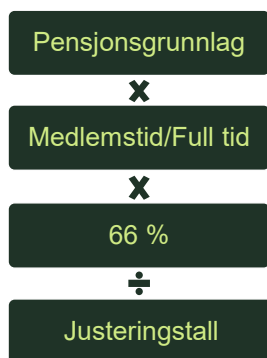
=

Alderspensjon

Før samordning

36

Alderspensjon opptjent før 2020

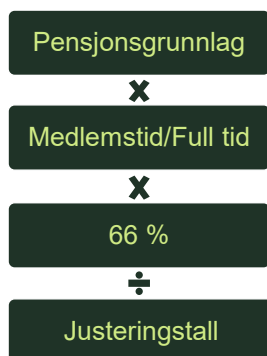
$$\text{Lønn 31.12.2019 i 100 \% stilling} \times \text{Gjennomsnittlig deltidsprosent} + \text{Pensjonsgivende tillegg}$$

- Lønnen pr. 31.12.2019 eller før, blir regulert opp til beregningstidspunktet
- Maks grunnlag er 12 G = 1 561 920 kr
- Tar hensyn til tidligere perioder med høyere lønn
- Gjennomsnittlig deltidsprosent av årene med medlemskap
 - Ved medlemskap i mer enn 30 år, benyttes kun de 30 beste årene i beregningen.
- Eksempel: 20 år i 100 % stilling + 12 år i 80 % stilling

$$20/30 \times 100 + 10/30 \times 80 = 93,33 \%$$

37

Alderspensjon opptjent før 2020

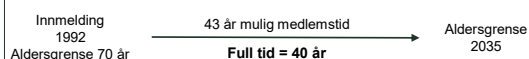
Medlemskap i pensjonskassen

Medlemskap fra andre offentlige pensjonsordninger (OFA)

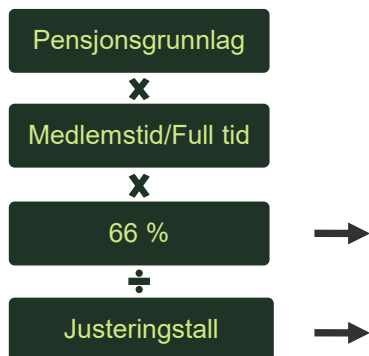
Full tid

Mulig medlemstid fra innmelding og frem til aldersgrensen for stillingen. Minst 30 år og maks 40 år.

38

Alderspensjon opptjent før 2020

- Bruttonivået før levealdersjustering er 66 %
- Bruttonivået levealdersjusteres ved å dele på et justeringstall
- Justeringstallene fastsettes for hvert enkelt årskull ved fylte 61 år

39

Alderspensjon opptjent før 2020

Eksempelperson

- Pensjonsgrunnlag
 - Lønn 31.12.2019 = kr 521 692
 - Gjennomsnittlig deltid = 100 %
 - Lønn justert med deltid: $\text{kr } 521\,692 \times 100 \% = \text{kr } 521\,692$
 - Regulert opp til i dag: $521\,692 \times (130\,160 / 99\,858) = \text{kr } 680\,000$
- Medlemstid på 31.12.2019: 28 år
- Full tid: 40 år
- Justeringstall 67 år: 1,218

40

Alderspensjon opptjent før 2020

Eksempelperson

$$\begin{array}{c}
 680\,000 \\
 \times \\
 28 / 40 \\
 \times \\
 66 \% \\
 \div \\
 1,218
 \end{array}
 =
 \begin{array}{c}
 257\,931 \\
 \text{Før samordning}
 \end{array}$$

41

Alderspensjon opptjent før 2020

Samordning

- Alderspensjon før samordning angir samlet nivå fra pensjonskassen og Nav.
- Nav utbetaler sin pensjon fullt ut. Pensjonskassen beregner et samordningsfradrag for å finne sin andel av den samlede pensjonen. Størrelsen på fradraget kommer blant annet an på inntekt og medlemstid.

Alderspensjon før
samordning
257 931

—

Samordnings-
fradrag
192 632

=

Alderspensjon
før skatt
65 299*

*Uttak ved 67 år

42

Alderspensjon opptjent før 2020 2011-tillegg

- Årskullene 1963 –1967 gis et tillegg hvis de har medlemstid før 2011
- Fullt tillegg tilsvarer 1,5 % av pensjonsgrunnlaget
 - beregnes forholdsmessig dersom medlemstiden før 2011 er kortere enn 30 år
- Andelen avkortes med 20 % per årskull
- 1963 får 100 % av tillegget. Trappes ned med 20 prosentpoeng pr. årskull for årskullene 1964 - 1967

Andel avkortning	1963 100%	1964 80%	1965 60%	1966 40%	1967 20%
30 år før 2011	10 200	8 160	6 120	4 080	2 040
20 år før 2011	6 800	5 440	4 080	2 720	1 360
10 år før 2011	3 400	2 720	2 040	1 360	680

Tabellen viser eksempler på årlig 2011-tillegg. Pensjonsgrunnlag på 680 000 og uttak ved 67 år

43

Alderspensjon opptjent fra 2020

44

Alderspensjon opptjent fra 2020

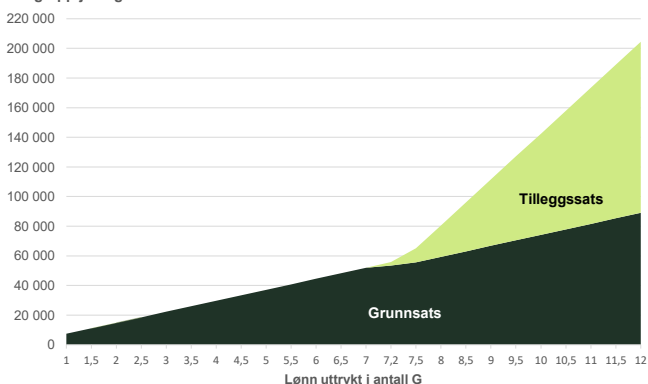
- Alderspensjonen tjenes opp med to satser:
 - Grunnsats på 5,7 prosent av pensjonsgrunnlaget opp til 12 G
 - Tilleggssats på 18,1 prosent av pensjonsgrunnlaget mellom 7,1 og 12 G
- Pensjonsopptjeningen samles i en pensjonsbeholdning som reguleres årlig med lønnsvekst
- Alderspensjonen kan tas ut fleksibelt fra 62 til 75 år
- Kan kombineres med arbeidsinntekt uten at pensjonen blir avkortet

45

Alderspensjon opptjent fra 2020

Opptjening

Årlig opptjening ved ulike lønnsnivåer

Eksempel årlig opptjening

Inntekt: 950 000

1 G = 130 160

7,1 G = 924 136

Opptjening grunnsats:

$950\,000 \times 5,7\% = 54\,150$

Opptjening tilleggssats:

$950\,000 - 924\,136 \times 18,1\% = 4\,681$

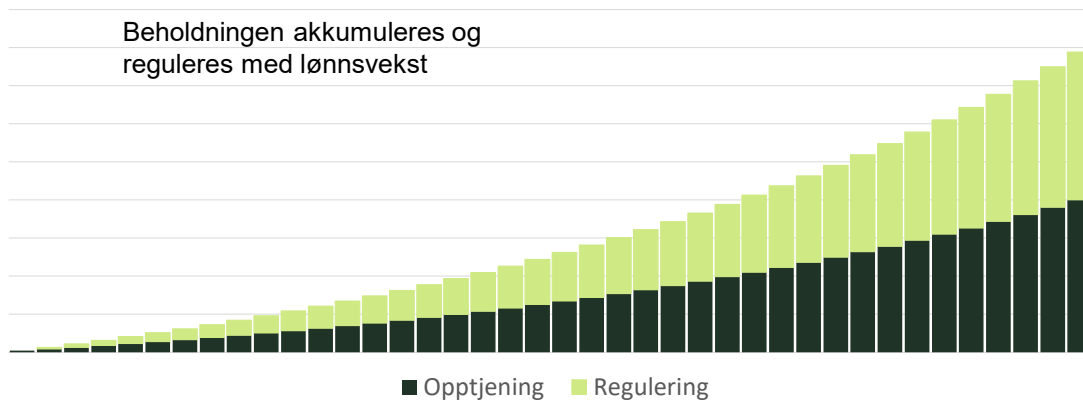
Samlet opptjening = kr 58 831

46

Alderspensjon opptjent fra 2020

Opptjening

Beholdningen akkumuleres og
reguleres med lønnsvekst

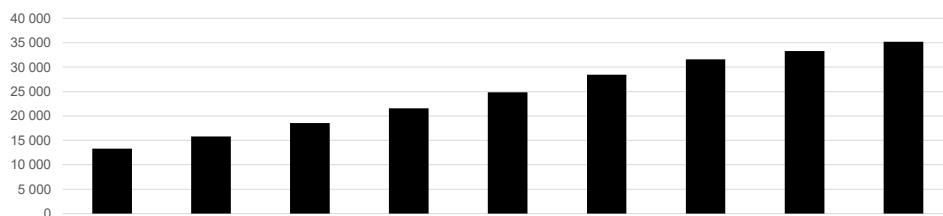

47

Alderspensjon opptjent fra 2020

Eksempel

Forutsetninger:
Født i 1965
Pensjongivende inntekt på kr 680 000
Uten regulering av beholdning

Uttaksalder	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år	67 år	68 år	69 år	70 år
Opptjening	7 år	8 år	9 år	10 år	11 år	12 år	13 år	14 år	15 år
Beholdning	271 320	310 080	348 840	387 600	426 360	465 120	490 960	490 960	490 960
Delingstall	20,41	19,60	18,79	17,97	17,16	16,35	15,54	14,74	13,94
Påslagspensjon	13 293	15 820	18 565	21 569	24 846	28 448	31 593	33 308	35 220

48

Alderspensjon

Overgangstillegg

- Gjelder for medlemmer født 1963 – 1970 som har minst 15 års medlemstid
- Gis i alderen fra 62 til 67 år og krever at man slutter å jobbe
- Fullt overgangstillegget er 15 % av grunnbeløpet for 1963-årskullet
 - beregnes forholdsmessig om medlemstiden er mindre enn 40 år og om gjennomsnittlig stillingsstørrelse er lavere enn 100 %
- 1963 får 100 % av tillegget. Trappes ned med 12,5 prosentpoeng pr. årskull for årskullene 1964 - 1970

Årskull	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970
Andel av tillegg	100 %	87,50 %	75 %	62,50 %	50 %	37,50 %	25 %	12,50 %
30 års medlemstid	14 643	12 813	10 982	9 152	7 322	5 491	3 661	1 830
20 års medlemstid	9 762	8 542	7 322	6 101	4 881	3 661	2 441	1 220
15 års medlemstid	7 322	6 406	5 491	4 576	3 661	2 746	1 830	915

49

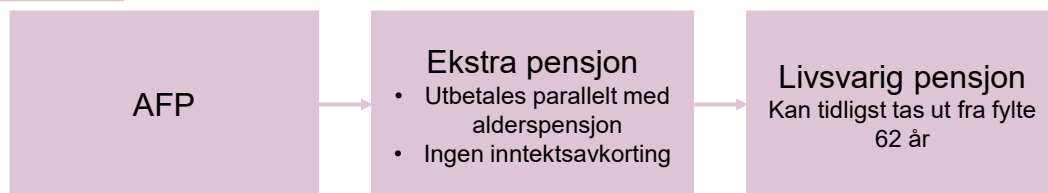
AFP

50

AFP

Generelt

Hovedvilkår:

- Du må ha en jobb med AFP-avtale 7 av de siste 9 årene (inkl. de 3 siste) før du fyller 62 år og dette må være ditt hovedarbeidsforhold
 - Du kan ikke ha annen inntekt som er høyere
 - Du må jobbe minst 20 prosent
 - Kan ikke kombineres med uføretrygd fra Nav

51

AFP

Opptjening

Årlig «innskudd» fra fylte 16* til året man fyller 61 år
4,21 % av all inntekt opp til 7,1 G (924 136 kroner)

Årlig regulering
Årlig opptjening lagt til regulering av forrige års opptjening, bygger opp en AFP-beholdning

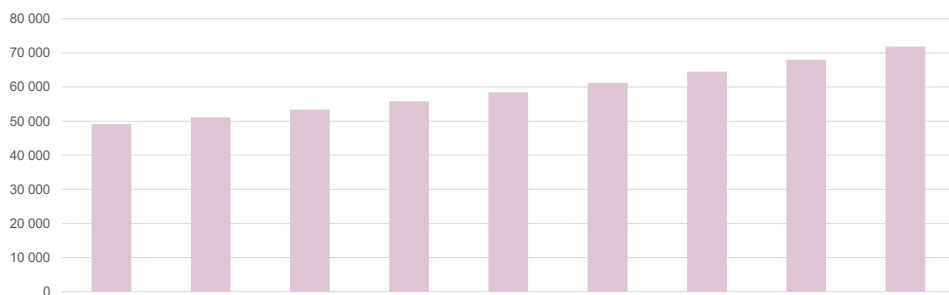
AFP-beholdning
Basis for livsvarig AFP

52

AFP

Fleksibelt uttak

Forutsetninger:
Født i 1965
35 års opptjening ved 62 år
Pensjongivende inntekt på kr 680 000
Uten regulering av beholdning

Uttaksalder	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år	67 år	68 år	69 år	70 år
Opptjening	35 år	36 år	37 år	38 år	39 år	40 år	41 år	42 år	43 år
Beholdning	1 001 980	1 001 980	1 001 980	1 001 980	1 001 980	1 001 980	1 001 980	1 001 980	1 001 980
Delingstall	20,41	19,60	18,79	17,97	17,16	16,35	15,54	14,74	13,94
AFP	49 093	51 121	53 325	55 758	58 390	61 283	64 477	67 977	71 878

53

Betinget tjenstepensjon

54

Betinget tjenstepensjon

Hvis ikke rett på AFP

- Hvis man ikke oppfyller betingelsene for AFP, har man rett på betinget tjenstepensjon
- Den tjenes opp med 3,0 prosent av pensjonsgrunnlaget opp til 7,1 G fra 01.01.2020 til måneden man fyller 62 år
- Opptjeningen samles i en egen pensjonsbeholdning
- Pensjonsbeholdningen reguleres årlig med lønnsvekst
- Det gis kun opptjening for år med medlemskap i en offentlig tjenstepensjonsordning fra 01.01.2020

55

Betinget tjenstepensjon

Fleksibelt uttak

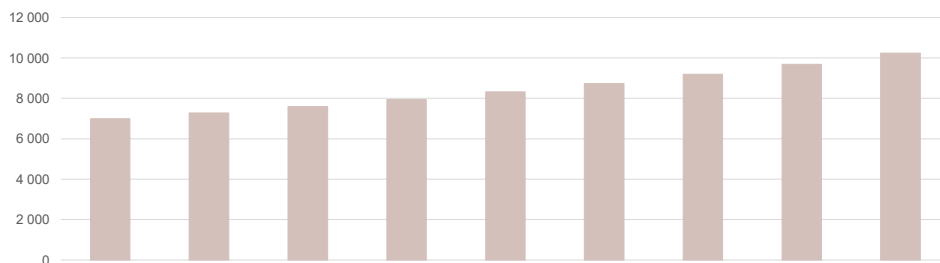
Forutsetninger:

Født i 1965

Opptjening fra 01.01.2020 til 62: 7 år

Pensjonsgivende inntekt på kr 680 000

Uten regulering av beholdning

Uttaksalder	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år	67 år	68 år	69 år	70 år
Beholdning	142 800	142 800	142 800	142 800	142 800	142 800	142 800	142 800	142 800
Delingstall	20,41	19,60	18,79	17,97	17,16	16,35	15,54	14,74	13,94
Betinget tjenstepensjon	6 997	7 286	7 600	7 947	8 322	8 734	9 189	9 688	10 244

56

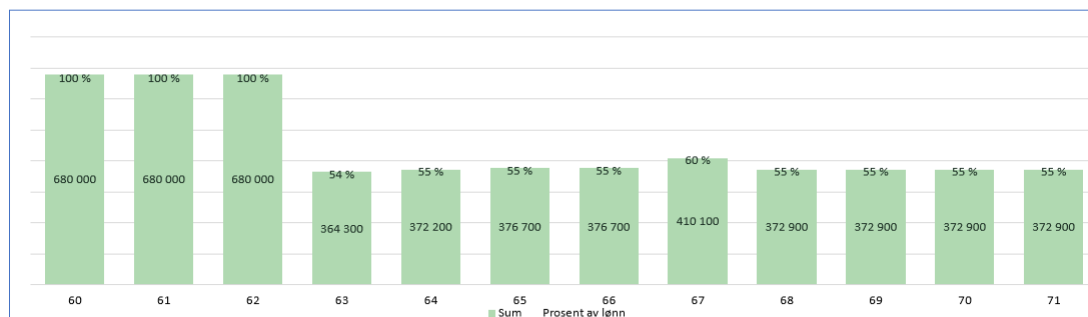
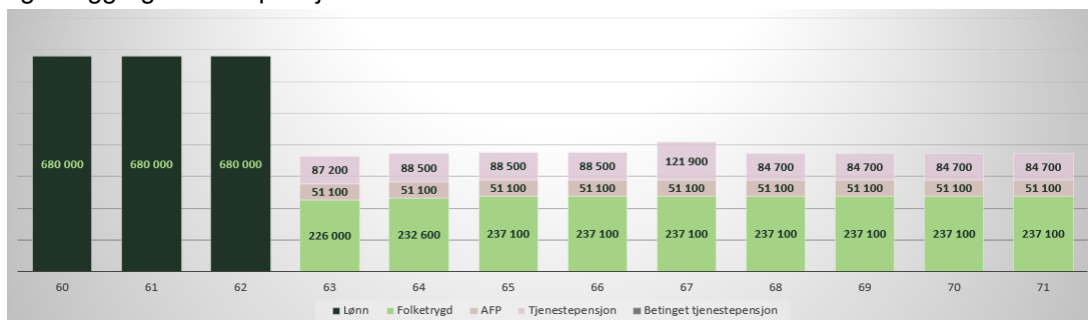
Eksempler på fleksibelt uttak

57

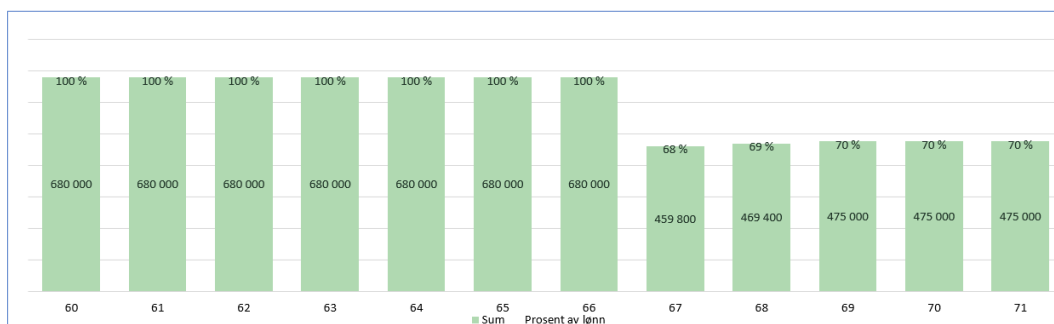
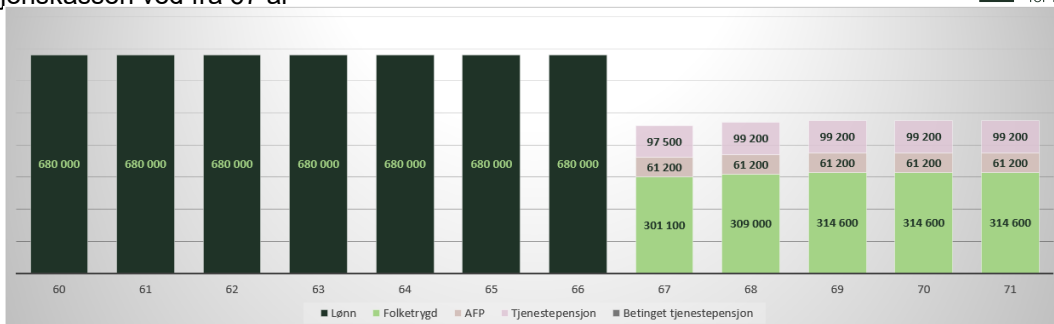
Slutter å jobbe ved 63 år. Uttak av alderspensjon i Nav i tillegg til alderspensjon, overgangstillegg og AFP fra pensjonskassen ved 63 år

 Pensjonskassen
for fylkene

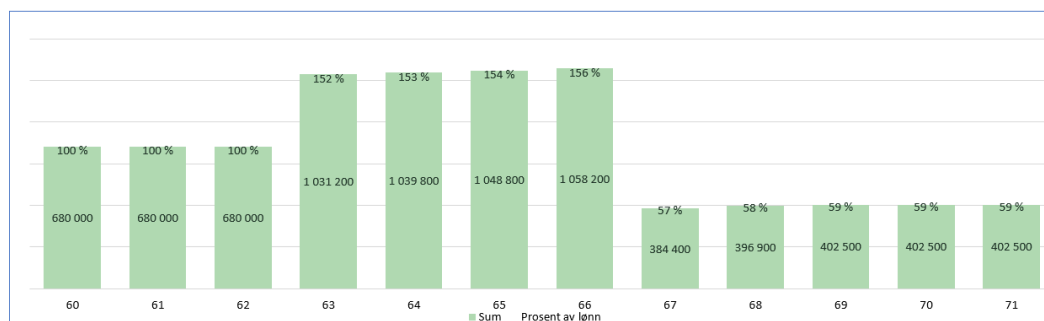
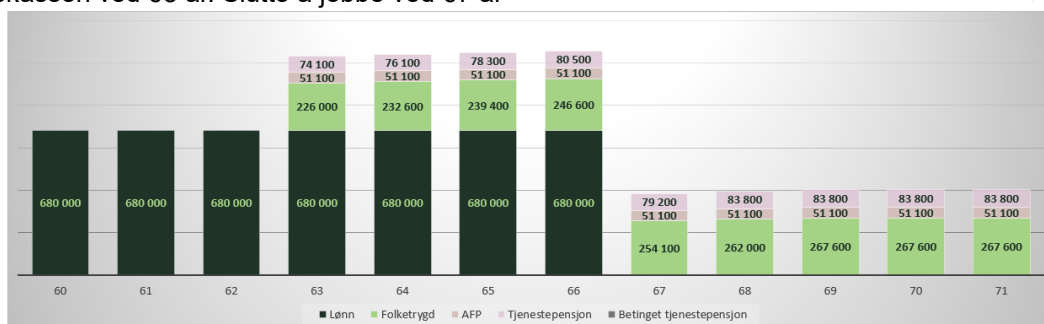
58

Slutter å jobbe ved 67 år. Uttak av alderspensjon i Nav i tillegg til alderspensjon og AFP fra pensjonskassen ved fra 67 år

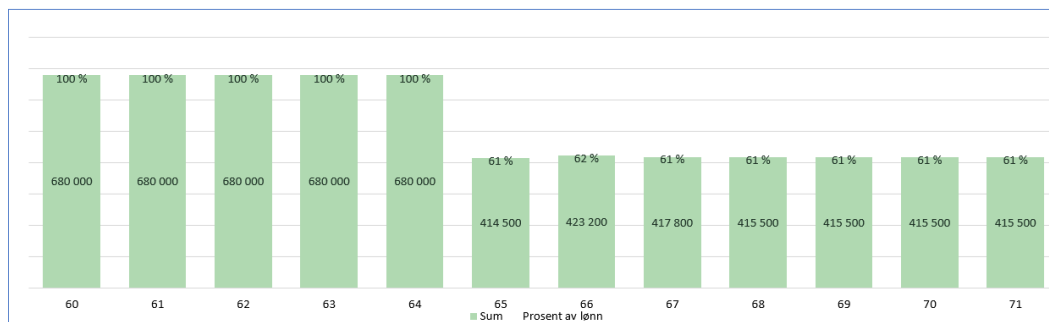
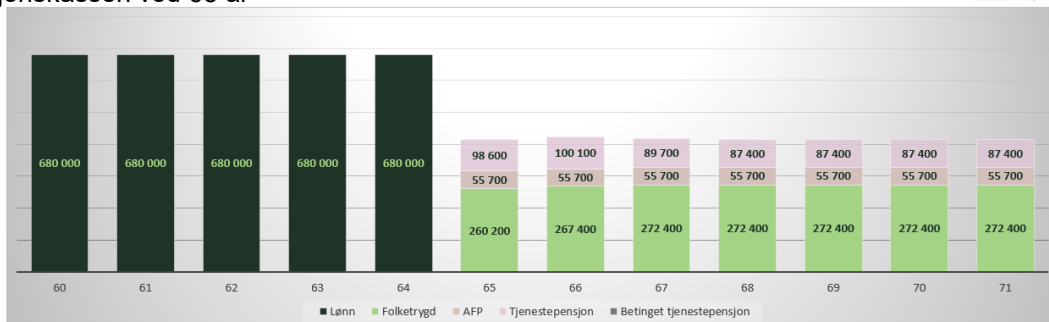
59

Uttak av alderspensjon i Nav ved 63 år. Uttak av AFP og alderspensjon fra pensjonskassen ved 63 år. Slutte å jobbe ved 67 år

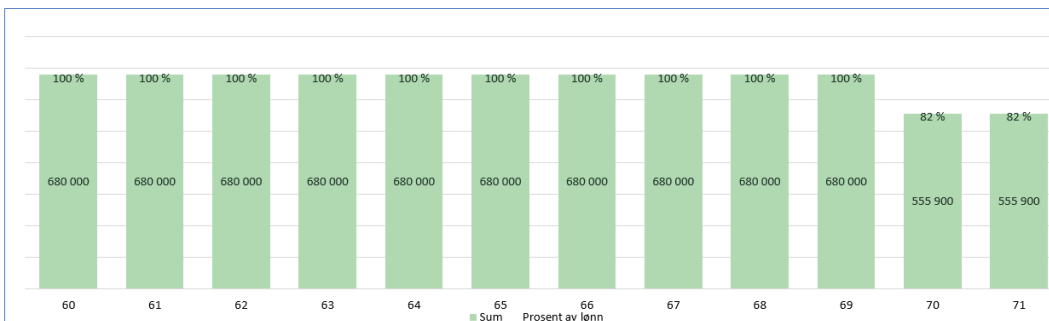
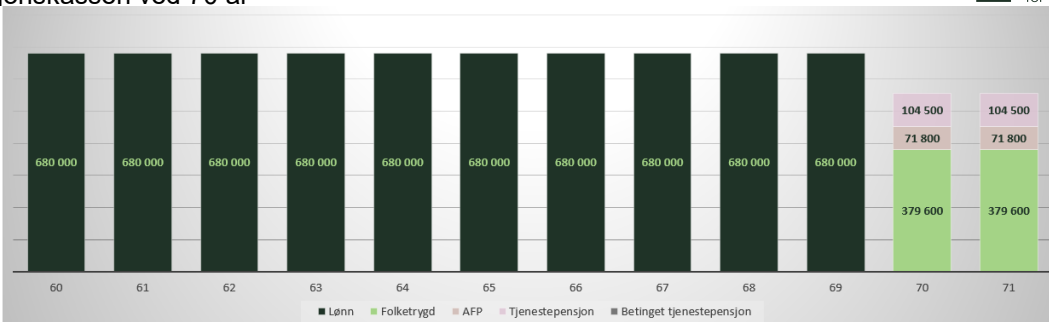
60

Slutter å jobbe ved 65 år. Uttak av alderspensjon i Nav i tillegg til alderspensjon og AFP fra pensjonskassen ved 65 år

61

Slutter å jobbe ved 70 år. Uttak av alderspensjon i Nav i tillegg til alderspensjon og AFP fra pensjonskassen ved 70 år

62

Særalderspensjon

63

Særalderspensjon

Hovedpunkter

- Personer med lavere aldersgrenser (særaldersgrenser) kan fratre fra datoen aldersgrensen nås
- Særaldersgrense i fylket er 65 år
- De med særaldersgrenser kan jobbe frem til de fyller 70 år, om de tilfredsstiller de psykiske og fysiske kravene til stillingen

64

Særalderspensjon

Aldersgrense 65 år

- Personer født 1963 til og med 1964
 - Har rett til å få særalderspensjon etter gamle regler eller særalderspåslag før fylte 67 år
 - Beregnes etter samme prinsipp som alderspensjon opptjent før 2020, men uten levealdersjustering
 - Dersom det tas ut særalderspensjon, kan man ha rett til et særalderspåslag fra fylte 67 år
 - Særalderspensjonen reduseres om det er inntekt fra offentlig sektor. Inntekt fra privat sektor påvirker ikke utbetalingen
- Personer født 1965 og senere
 - Har ikke rett til særalderspensjon. Kan ha rett til et særalderspåslag fra fylte 62 år

65

Særalderspåslag

Foreslåtte regler for aldersgrense 65 år

- Vilkår
 - Kan tas ut tidligst fra fylte 62 år
 - Må ha jobbet i minimum 20 prosent stilling med særaldersgrense minst 10 år i løpet av de siste 15 årene før aldersgrensen eller uttak av påslaget
- Beregning
 - 5,8 prosent av pensjonsgrunnlaget i stillingen med særaldersgrense
 - Avkortes med tjenestetid under 30 år og gjennomsnittlig deltidsprosent i stilling med særaldersgrense
- Inntektsregler
 - Påslaget reduseres livsvarig ved å utsette uttaket etter fylte 65 år og ved inntekt over 1 G

66

Uførepensjon

67

Uførepensjon

Ved sykdom eller skade

For deg som ikke lenger mottar sykepenger,
og har minimum 20 prosent inntektstap
(uføregrad)

68

Uførepensjon

Ved sykdom eller skade

Uføregrad og varighet

- uføregrad beregnes ut fra inntektstapet grunnet sykdom eller skade
- for uføregrad 20 - 49 % settes varigheten av pensjonskassen
- for uføregrad 50 - 100 % blir varigheten lik som hos Nav

Opptjening

- full opptjening er 30 år, pensjonen reduseres ved lavere medlemstid
- medlemstiden regnes frem til aldersgrensen på stillingen, men ikke lengre enn til fylte 67 år

Ved inntektstap på 50 % eller mer må du også søke om AAP eller uføretrygd fra Nav

Uførepensjon

Ved sykdom eller skade

Begrensninger

Gjelder sykdom eller skade du kjente til eller burde kjent til:

- rettighet faller bort om du blir ufør innen 2 år etter innmelding
- stillingsøkning 2 år før sykdom eller skade oppstår medregnes ikke

Overgang til alderspensjon

Uførepensjon omregnes til alderspensjon:

- når du fyller 67 år eller
- tidligere hvis stillingen din har lavere aldersgrense

Uførepensjon

Rådgivende lege

- Legen gir råd i medisinske spørsmål for at den som søker uførepensjon skal få riktig gradert uførepensjon mellom 20 – 50 prosent
- Legen gir også råd i karensvurdering
- Legen har samtale/møte med søker

Legen kan også kontaktes selv om du ikke har søkt om uførepensjon

Ofte stilt spørsmål

Hvis jeg prøver å øke stillingsandelen min, og ikke klarer det, mister jeg da rettigheter?

Svar: Nei, det er veldig fint om du prøver deg i økt stillingsandel.

Dersom det går fint, så er det en økonomisk fordel for deg både på kort og lang sikt.

Dersom utprøvingen ikke går fint, så er arbeidsevnen blitt bedre klarlagt

71

Uførepensjon

Beregningsgrunnlag

Opptjening

- Medlemstid er antall år du har vært medlem i en offentlig pensjonsordning
- Full opptjening er 30 år. Pensjonen reduseres ved lavere medlemstid
- Ved uførepensjon regnes medlemstiden frem til aldersgrensen på stillingen, men ikke lenger enn til fylte 67 år. Det betyr at pensjonskassen beregner hvor lang medlemstid du kunne fått ved å jobbe frem til aldersgrensen eller 67 år

72

Uførepensjon

Beregning uten uføreytelse i Nav

69 %
av lønn opp til 12 G

+

25 % av G
Maks 6 % av lønnen

+

Barnetillegg
4 % opp til
6 G for maks tre barn

73

Uførepensjon

Eksempel uten uføreytelse i Nav

100 % stilling før uførhet

Lønn: 680 000 kroner

20 % uførepensjon fra pensjonskassen

Ingen ytelse fra Nav

469 200
69 % av lønn

+

32 540
25 % av G

×

20 %
Uføregrad

×

30 / 30
Medlemstid

=

100 348
Uførepensjon

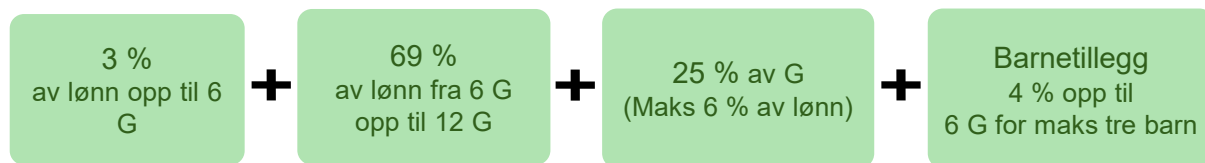
74

Uførepensjon

Beregning med uføreytelse i Nav

Med ytelse fra Nav

- 3 % av pensjonsgrunnlaget opp til 6 G
- 69 % av pensjonsgrunnlaget mellom 6 og 12 G

75

Uførepensjon

Eksempel med uføreytelse i Nav

Forutsetninger med ytelse i Nav

50 % uføretrygd fra Nav og 50 % uførepensjon

100 % stilling og lønn 680 000 kroner

76

Uførepensjon

Inntekt

Arbeidsinntekt

- Det fastsettes en inntektsgrense ut fra forventet arbeidsinntekt
- Utbetalingen reduseres hvis du får arbeidsinntekt over inntektsgrensen
- Du må selv informere pensjonskassen om endringer i inntekten din
- Du melder inntekt på innloggede sider på <https://www.pensjonskassenforfylkene.no/>

Etteroppgjør

- Det utføres årlig en kontroll for å se at du har fått korrekt pensjon i forhold til inntekt
- Inntekten i skatteoppgjøret innhentes fra skatteetaten
- For mye utbetalt pensjon må tilbakebetales, mens for lite etterbetales

77

Etterlattepensjon

78

Ektefellepensjon

Disse har rett

- ektefelle eller registrert partner
- i noen tilfeller fraskilt ektefelle

Unntak

- retten faller bort hvis du gifter deg på nytt
- retten faller bort om dødsfallet skyldes en sykdom dere kjente til, og som inntreffer innen første år etter innmelding eller inngått ekteskap
- samboere har ikke rett til ektefellepensjon

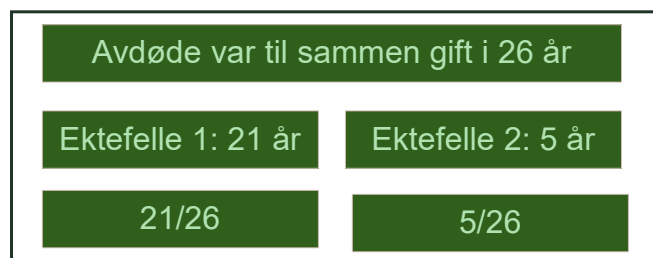
Ektefellepensjon

- Ekteskapet må ha vart i minst 10 år
- Den fraskilte må ha vært minst 45 år ved skilsmissen
- Avdøde må ha vært medlem i Pensjonskassen før skilsmissen fant sted
- Den fraskilte kan ikke ha giftet seg på nytt
- Retten til ektefellepensjon kan være fraskrevet ved skilsmisse
 - Dersom retten er fraskrevet vil pensjonen likevel utbetales dersom det ikke finnes andre pensjonsberettigede

Ektefellepensjon

Pensjonen kan bli delt mellom flere ektefeller etter hvor mange år hver av ektefellene var gift med avdøde

Dersom en av de berettigede har fraskrevet seg retten, har den andre rett til hele pensjonen

81

Ektefellepensjon

Beregning

- utgjør 9 % av avdødes pensjonsgrunnlag
- størrelsen på pensjonen avhenger av antall år avdøde var medlem
- hvis avdøde sto i jobb regnes medlemstiden frem til aldersgrensen på stillingen, men ikke lengre enn til fylte 67 år
- påvirkes ikke av annen inntekt eller pensjon

82

Barnepensjon

Disse har rett

- barn under 20 år

Beregning

- hvert barn får 15 % av avdødes pensjonsgrunnlag
- størrelsen på pensjonen avhenger av antall år avdøde var medlem
- hvis avdøde sto i jobb regnes medlemstiden frem til aldersgrensen på stillingen, men ikke lengre enn til fylte 67 år
- påvirkes ikke av annen inntekt, pensjon eller utdanning

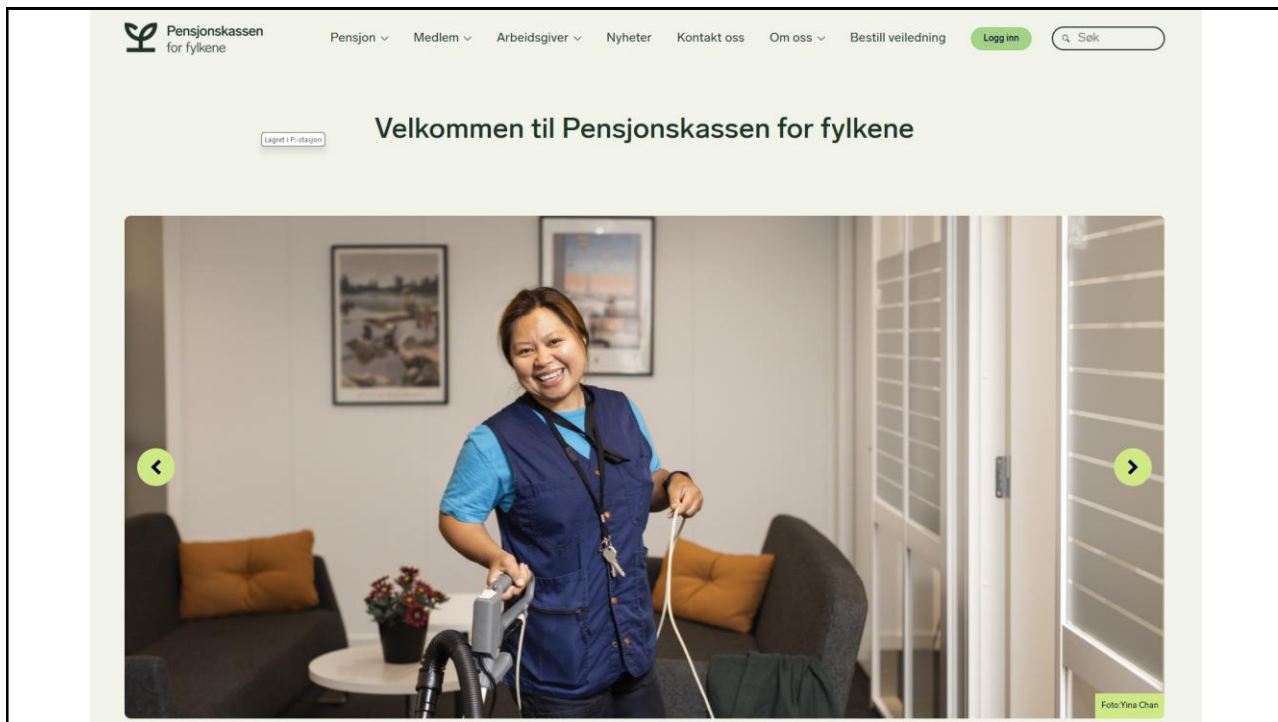
83

Forberedelser til pensjonsalder

På kort og lang sikt

84

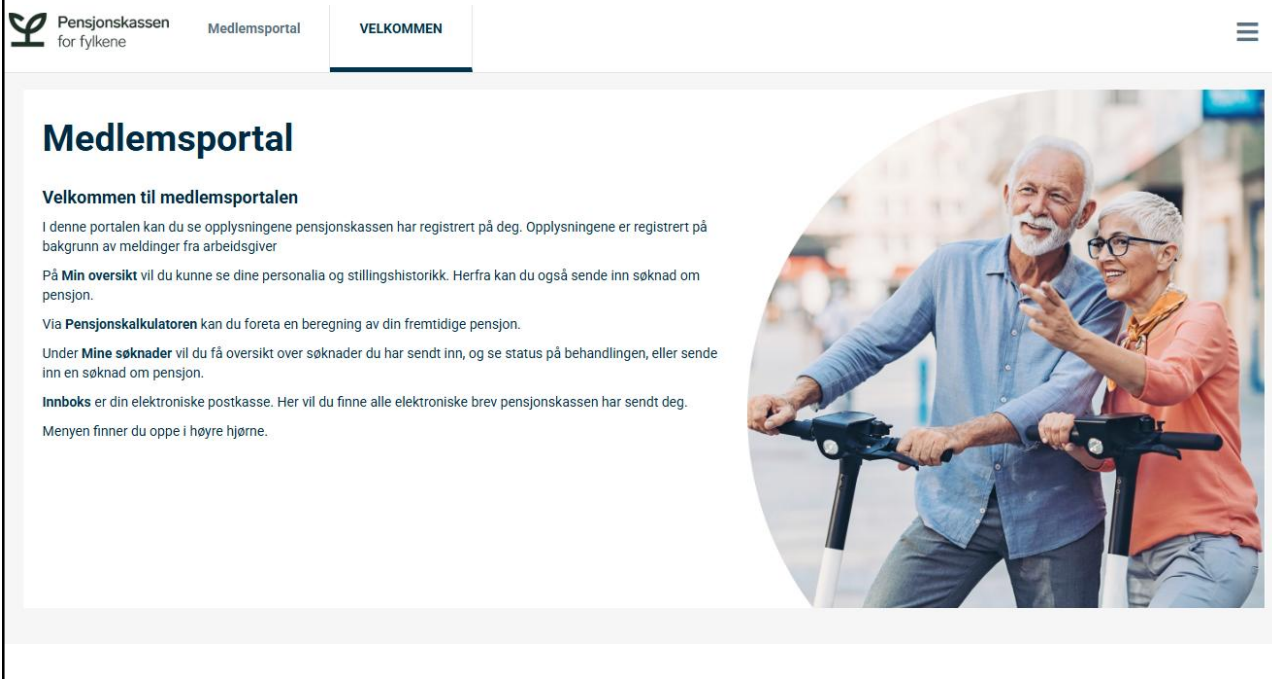
85

Medlemsportalen

- Du logger inn i medlemsportalen ved å klikke på «Logg inn» på <https://www.pensjonskassenforfylkene.no/>
- Portalen inneholder følgende funksjonalitet
 - Oversikt over opptjening og medlemskap
 - Pensjonsprognose
 - Innboks/digital kommunikasjon
 - Her publiseres blant annet lønns slipper, vedtaksbrev, medlemsbrev og forsikringsbevis
 - Digital søknadsprosess

86

87

Til og med 31.12.2019		Fra og med 01.01.2020	
Opptjeningsstid 6 år, 3 mnd	Stillingsprosent, gj. snitt 100 %	Påslagsbeholdning 344 832 kr	Betinget beholdning 115 517 kr

Siste aktive stilling: Rådgiver			
Aldersgrense 70 år	Stillingsprosent 100 %	Lønn 934 108 kr	Tillegg 0 kr

▼ Se stillingshistorikk

Meld inntektsending

88

Pensjonskassen
for fylkene

Medlemsportal

PENSJONSKALKULATOR

1

Innhenting av opplysninger

Felter å fylle ut

For å beregne din pensjon, trengs både opplysninger fra Nav og oppjeringsstid i andre ordninger. Under kan du samtykke til å innhente disse opplysningene. Opplysningene du henter inn lagres ikke hos pensjonskassen, men benyttes utelukkende til å gjennomføre beregning du blir presentert. Beregningene tar også hensyn til sluttdato for arbeid og inntekt.

☐

Jeg samtykker til innhenting av opplysninger fra Nav og andre offentlige pensjonsordninger.

Informasjon til Nav

Antall år i utlandet

Sivilstatus

0

Velg...

Nåværende årsinntekt

Fra offentlig sektor

Fra privat sektor

607 000

0

2

Uttak fra Nav

Felter å fylle ut

3

Uttak fra pensjonskassen

Felter å fylle ut

4

Pensjonsrettigheter i andre pensjonsordninger

Felter å fylle ut

Beregn

89

Pensjonskassen
for fylkene

Medlemsportal

PENSJONSKALKULATOR

Prognose

Uttak fra pensjonskassen

01.05.2033 (67 år) - Oppsatt alderspensjon

01.05.2033 (67 år) - Påslagspensjon

01.05.2033 (67 år) - AFP/betinget pensjon

Helt uttak fra NAV

01.05.2033 (67 år)

Overakten nedenfor viser pensjon du vil motta basert på stillingsopplysninger mottatt fra din arbeidsgiver, din oppjerping i Nav samt de valgene du selv har gjort i prognosen. Prognosen viser beløp etter dagens kroneverdi før beskatning. Prognosen er ikke juridisk bindende for pensjonskassen.

Vis som diagram

Vis årlig

Fra og med	Nav	Påslagspensjon	Oppsatt alderspensjon	Betinget pensjon	Månedlig total
01.05.2033 (67 år)	23 300 kr	1 700 kr	11 000 kr	590 kr	36 000 kr
02.05.2033 (67 år)	23 300 kr	1 700 kr	11 000 kr	590 kr	36 000 kr

Bolkene nedenfor viser tallene som ligger til grunn for prognosen over.

NAV

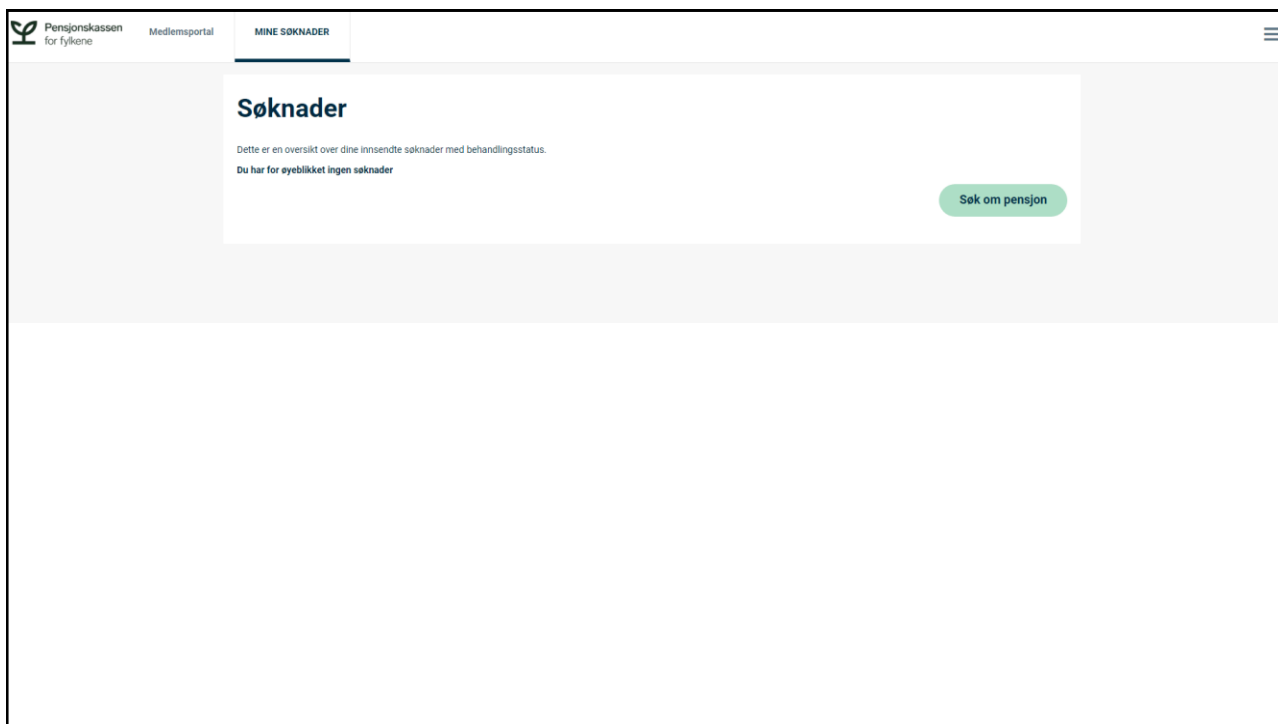
Tjenestepensjon

Tilbake

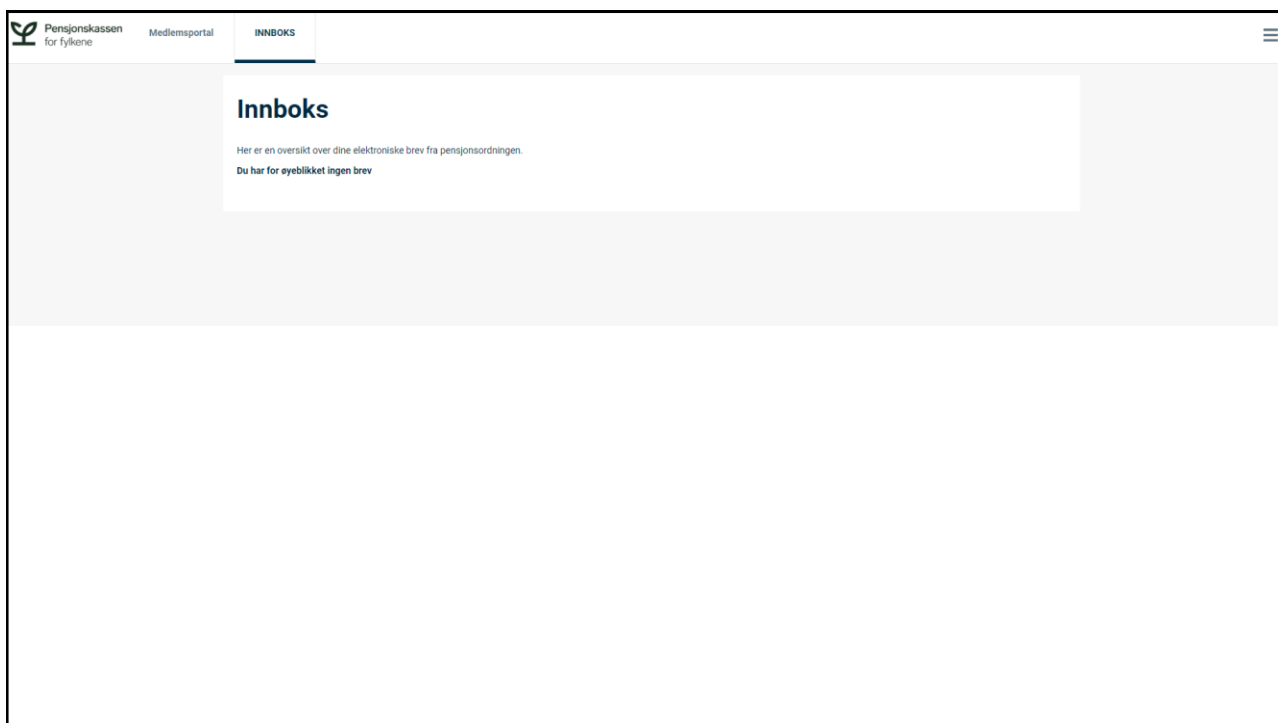
Skriv ut

90

45

91

92

Individuell pensjonsveiledning

- For de som ønsker personlig veiledning, så bestilles dette på <https://www.pensjonskassenforfylkene.no/bestill-veiledning/>
- Veiledningen gjøres som hovedregel på Teams, men kan også gjøres over telefon eller i pensjonskassens lokaler
- Pensjonskassen sender ut møteinnkallelse etter bestilling

93

Bestill veiledning

Du bestiller tidspunkt for pensjonssamtale ved å velge dato og klokkeslett i kalenderen under. Samtalen kan enten gjøres på Teams, på telefon eller du kan møte opp fysisk hos oss. Det er satt av 25 minutter pr. samtale. Når du har bestilt tidspunkt vil du motta en automatisk bekreftelse på e-post. Automatiske e-poster blir av og til filtrert ut av epost-leverandørene. Hvis du ikke mottar bekreftelse må du sjekke søppelboksen.

Skal du besøke oss er adressen Wergelandsveien 21. Nærmeste T-bane stasjon er Nationaltheatret. Du kan også komme hit med både buss og trikk. Dersom du har spesielle behov og trenger parkering, ber vi om at du tar kontakt med oss på forhånd slik at vi kan holde av en plass til deg.

Bestill veiledningstime

Book her

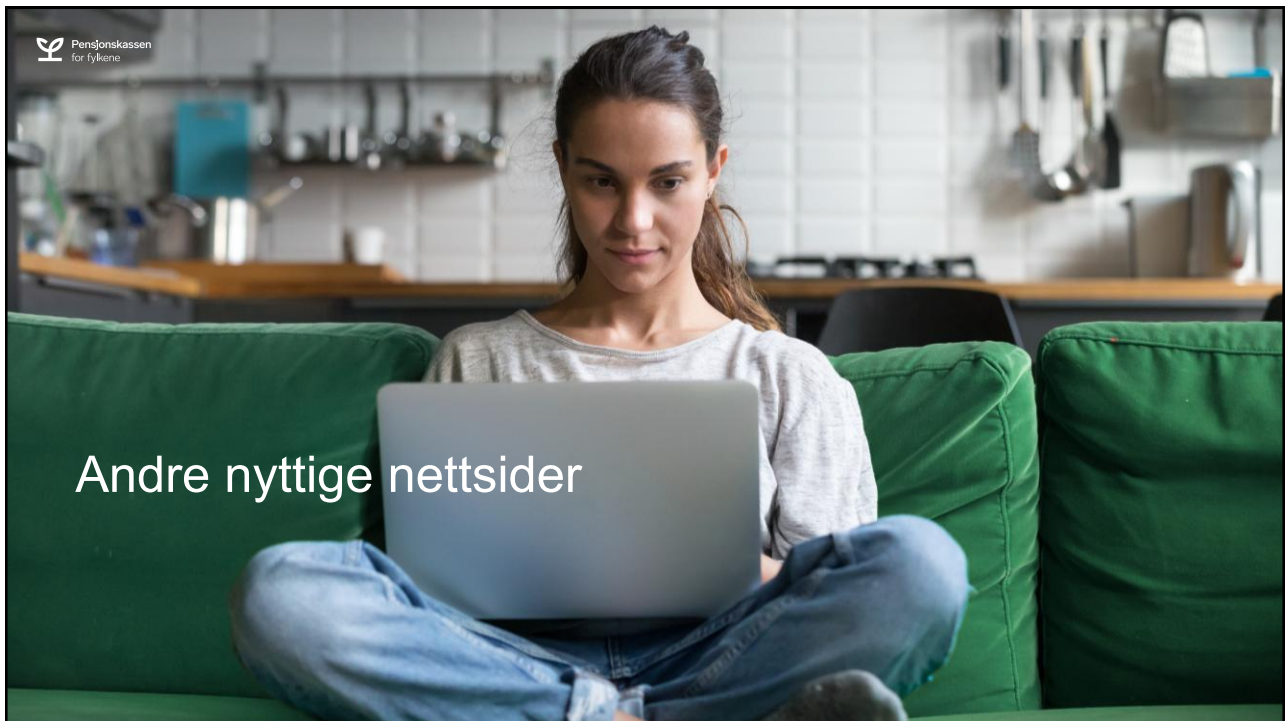
94

Pensjonskassen for fylkene

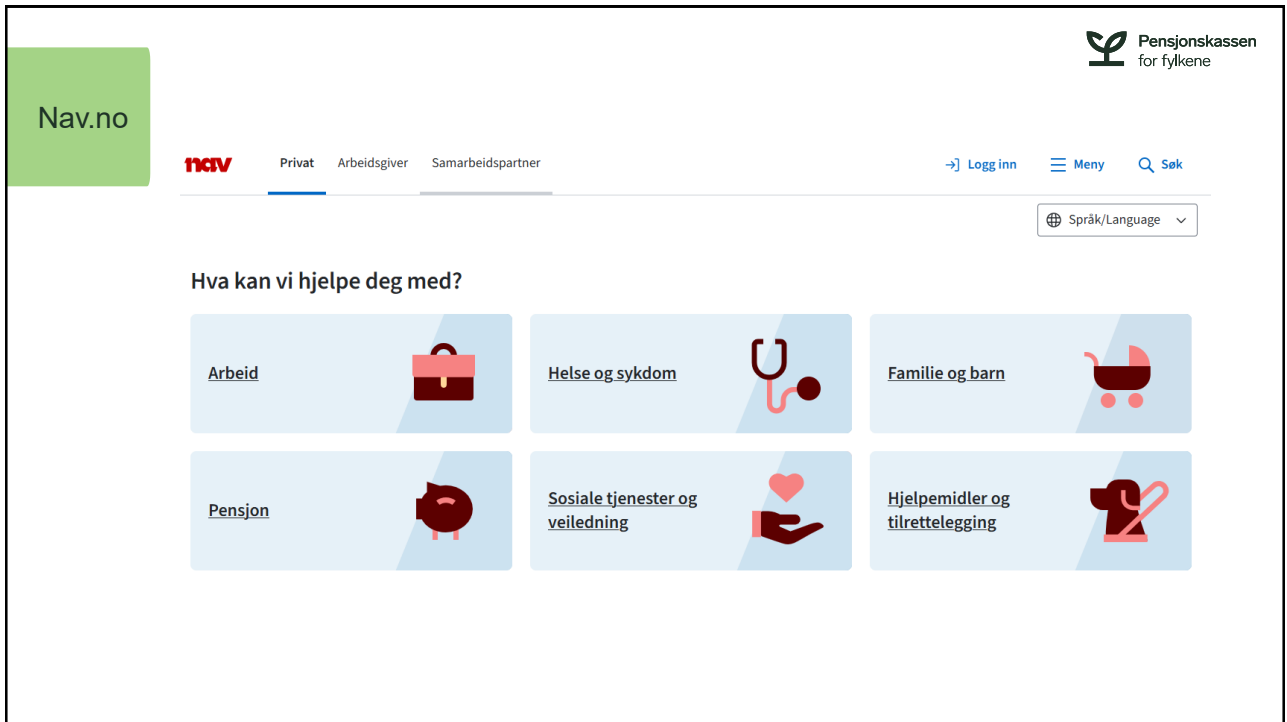
Kontaktinformasjon

- Adresse: Wergelandsveien 21, 0167 Oslo
- <https://www.pensjonskassenforfylkene.no/>
- Telefon: 08475, kl. 08.00 – 15.00
- post@pensjonskassenforfylkene.no

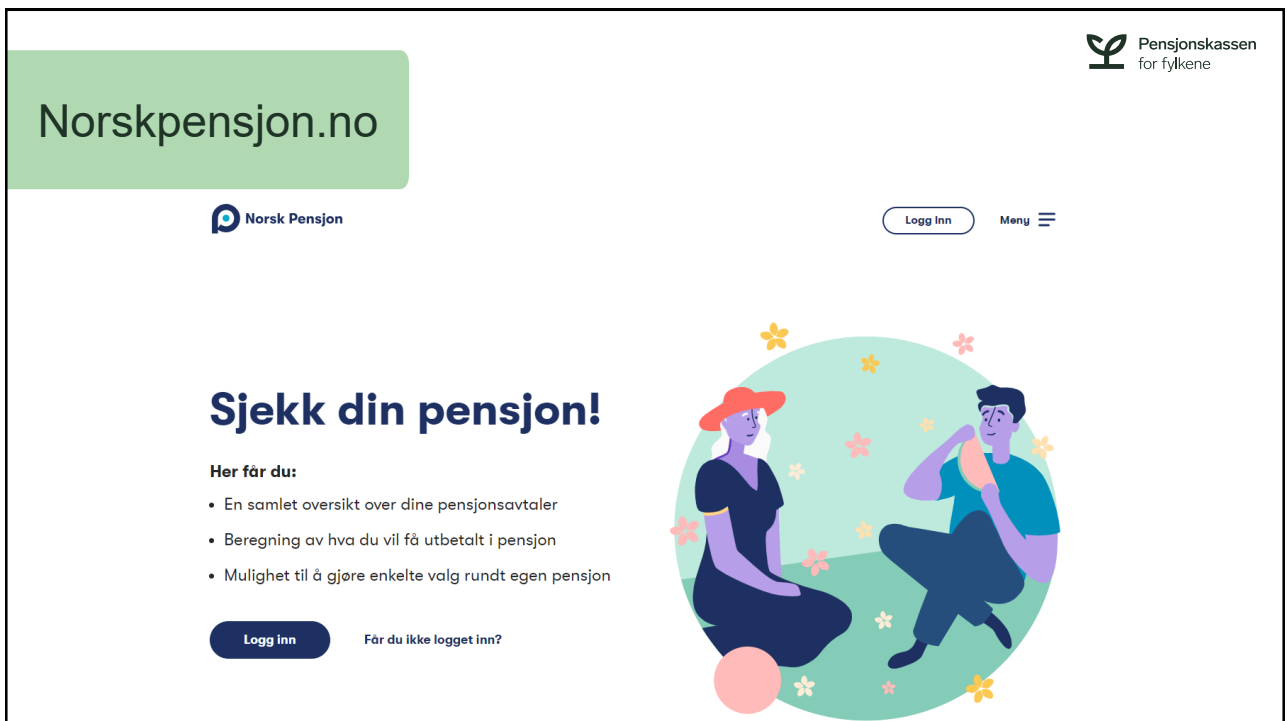
95

96

97

98

<https://skattekalkulator.formueinntekt.skatt.skatteetaten.no/>

[← Til skatteetaten.no](#)

Beregn skatten din for 2024

Velg hvilket år du ønsker å beregne skatt for

Beregn skatt for
2024

Beregn skatt for
tidligere år

Takk for oss!

Pensjonskassen for fylkene
Akershus, Buskerud og Østfold

Tel: 08475
Wergelandsveien 21, 0167 Oslo
pensjonskassenforfylkene.no